

NIEUWSBRIEF

Maandelijks uitgave, editie december 2021

Nieuws van de Stichting

- **Lars Dijkstra nieuwe Eumedion-bestuursvoorzitter**

Lars Dijkstra, Chief Sustainability Officer bij Van Lanschot Kempen, is door het Algemeen bestuur van Eumedion op 14 december jl. benoemd tot nieuwe bestuursvoorzitter van Eumedion. Lars Dijkstra (56 jaar) volgt per 1 januari a.s. Mariëtte Doornekamp op. Zij nam op 1 oktober jl. afscheid van het bestuur van ABP. Aangezien zij binnenkort geen contractuele rechtsverhouding meer heeft met een deelnemer van Eumedion, kan zij niet langer Eumedion-bestuurslid zijn. Mariëtte Doornekamp werd in juni 2017 benoemd tot bestuurslid van Eumedion en was sinds 19 december 2019 voorzitter van het Eumedion-bestuur. Het Eumedion-bestuur heeft verder mevrouw Anne Gram (56 jaar; bestuurslid bij ABP) benoemd tot nieuw lid van het Algemeen bestuur. Olaf van den Heuvel, Chief Investment Officer Aegon Asset Management Nederland, werd voor een nieuwe periode van twee jaar herbenoemd.

- **Eumedion: aandeelhouders van beurs-BV's moeten dezelfde rechten hebben als die van beurs-NV's**

De positie van aandeelhouders van beursgenoteerde besloten vennootschappen (beurs-bv's) moet gelijk worden getrokken met die van beursgenoteerde naamloze vennootschappen (beurs-nv's). Hiervoor pleit Eumedion in een op 2 december jl. uitgebracht position statement. In het statement signaleert Eumedion dat het aantal Nederlandse beurs-bv's het laatste jaar toeneemt: dertien van de veertien beurs-bv's zijn in de laatste twaalf maanden naar de beurs gebracht. Onder hen zijn veel zogeheten special purpose acquisition companies (spac's). Aandeelhouders van

beurs-bv's verkeren op verschillende punten in een nadeligere positie dan aandeelhouders van beurs-nv's. Zo hebben aandeelhouders van beurs-bv's geen actuele informatie over wijzigingen in de aandeelhoudersstructuur, zijn zij niet beschermd tegen een wijziging van controle door middel van een verplicht bod, hebben zij geen goedkeuringsrecht ten aanzien van grote overnames of andere wijzigingen in het karakter of de identiteit van de ondernemingen en kan het bestuur naar eigen believen, dus zonder bemoeienis van aandeelhouders, nieuwe aandelen uitgeven en bestaande aandelen inkopen. Eumedion meent dat de aandeelhoudersvergadering (AVA) van een beurs-bv hierdoor niet goed haar controlerende functie kan uitoefenen. De 'checks and balances' binnen beurs-bv's zijn potentieel zwak. Wanneer aandeelhouders twifelen aan de mate van bescherming van hun belangen in een bepaald land, dan heeft dat gevolgen voor alle beursondernemingen die in dat land zijn gevestigd. Om te voorkomen dat aandeelhouders het vertrouwen verliezen in het Nederlandse systeem van corporate governance meent Eumedion dat de mate van bescherming van aandeelhouders van beurs-bv's op hetzelfde niveau moet worden gebracht als bij beurs-nv's. Eumedion zal hiervoor aandacht vragen bij het volgende kabinet. Aanvullend heeft Eumedion een position statement over spacs uitgebracht. In dit statement pleit Eumedion vooral voor meer gestructureerde informatie ten tijde van de aankondiging van de spac om een combinatie met een 'echte' onderneming aan te gaan. Het 'beurs-BV-statement' kan worden gedownload via: <http://bit.ly/3Egkcpn>. Het 'spac-statement' kan worden gedownload via: <http://bit.ly/3pXQYpm>.

- **Eumedion Beleidsplan 2022 vastgesteld**

De Eumedion Vergadering van Deelnemers heeft op 14 december jl. het Eumedion beleidsplan 2022 vastgesteld. Het beleidsplan geeft een overzicht van de vele activiteiten en werkzaamheden van Eumedion in het komende jaar. De belangrijke aandachtspunten voor 2022 zijn: i) de herziening van de Nederlandse Corporate Governance Code, ii) het voorstel tot wijziging van de Europese richtlijn niet-financiële informatie, iii) de uitvaardiging van Europese en internationale verslaggevingsstandaarden voor duurzaamheidsinformatie, iv) het verwachte richtlijnvoorstel over duurzaam ondernemingsbestuur en due diligence en v) de toepassing van de Eumedion Speerpuntenbrief 2022 door de Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen.. De Deelnemersvergadering keurde verder het voorstel tot wijziging van de statuten van Eumedion goed. Het gehele beleidsplan 2022 kan worden gedownload via: <http://http://bit.ly/3dSrow9>.

- **Eumedion publiceert herziene versie van haar Handboek Corporate Governance**

Eumedion heeft haar 'Handboek Corporate Governance' op 14 december jl. geactualiseerd naar aanleiding van de inwerkingtreding van nieuwe wet- en regelgeving en aanpassingen van de eigen stemgedragrichtlijnen. De vorige versie dateerde van 2017. Belangrijkste wijzigingen zijn de opname van de Stewardship Code en de uitwerking van nieuwe wettelijke regels op aandeelhoudersrechten en -verplichtingen en op de AVA-stempunten. Voorts zijn de Eumedion-aanbevelingen ten aanzien van de structuur van bestuurdersbeloningen op één punt aangescherpt. Eumedion-deelnemers verwachten van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen vanaf 1 januari 2022 dat "een aanzienlijk deel" van de variabele beloningselementen is gebaseerd op milieu-, sociale en/of governance ('ESG') doelstellingen. Tot nu gold slechts de "aanbeveling" dat een deel van de variabele beloning afhankelijk werd gemaakt van het behalen van ESG-doelstellingen. Eumedion-deelnemers gebruiken het Handboek bij het bepalen van

hun stemgedrag op de AVA's van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen. Daarnaast wordt het gebruikt bij de besluitvorming binnen Eumedion om haar deelnemers te "alerteren" omtrent een controversieel stempunt op de AVA-agenda van een Nederlandse beursgenoteerde onderneming. Het herziene Handboek kan worden gedownload via: <http://bit.ly/32oefsH>.

Uit het bestuur

- Tijdens zijn vergadering van 14 december jl. besprak het **Algemeen bestuur** het conceptbeleidsplan en de conceptbegroting 2022 van Eumedion. Daarnaast werd een nieuwe versie van het Eumedion Handboek Corporate Governance vastgesteld. Het Algemeen bestuur stelde verder de voorgestelde wijziging van het reglement van de commissies vast. Tot slot verrichte het bestuur een zelf-evaluatie.

Activiteiten Commissies

- De **Verslaggevings- en auditcommissie** besprak tijdens haar vergadering van 15 december jl. de conceptreactie op het consultatiedocument van de Europese Commissie om de kwaliteit van en het toezicht op de financiële verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen aan te scherpen.

Komende activiteiten

- *18 januari 2022, Vergadering Dagelijks bestuur.* Op de agenda staan o.a. de voorbereiding op het AVA-seizoen 2022 en de uitkomsten van de zelfevaluatie van het bestuur.

Nieuws uit Den Haag

- **Monitoring Commissie Corporate Governance Code onderstreept belang van betekenisvol rapporteren**

De Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen moeten meer betekenisvol rapporteren over de naleving van de Corporate Governance Code. De rapportage over belangrijke thema's als langetermijnwaardcreatie, risicobeheersing, cultuur, diversiteit en beloningen sluit vaak onvoldoende aan op

de onderliggende gedragsbepalingen, waardoor de betekenis van de rapportage op deze kernthema's van de Code wordt ingeboet. Dit concludeert de Monitoring Commissie Corporate Governance Code in haar op 15 december jl. gepubliceerde monitoring rapport over boekjaar 2020. De door Pauline van der Meer Mohr voorgezeten commissie roept de ondernemingen op om de rapportage over de eerder genoemde belangrijke thema's minder "procesmatig" in te steken. De commissie zou graag zien dat ondernemingen gedegen inzicht geven in de bestuurlijke opgaves die er liggen, voor welke dilemma's de ondernemingen staan en welke afwegingen daarbij worden gemaakt. Uit het rapport blijkt verder dat de formele naleving van de Code onverminderd hoog is. Het gemiddelde nalevingspercentage voor de belangrijkste bepalingen komt voor ondernemingen met een Amsterdamse beursnotering uit op 93,6% (2019: 94,3%), terwijl dat voor ondernemingen met een beursnotering in het buitenland 80,1% bedraagt. De commissie schrijft daarnaast bezig te zijn met een actualisering van de Code. Samen met de schragende partijen (waaronder Eumedion) werkt de commissie aan herzieningen op de thema's langetermijnwaardcreatie, stakeholderdialoog, de rol van aandeelhouders en diversiteit. Verder kijkt de commissie naar de aanbevelingen in het rapport 'Versterking verantwoordingsketen' van de Universiteit Leiden (zie Nieuwsbrief van juli 2021) en de codebepalingen over de responstijd in het licht van de nieuwe wettelijke bedenktijd. De commissie streeft ernaar om het concept van de geactualiseerde Code in het eerste kwartaal van 2022 in consultatie te brengen.

- **Nieuw kabinet wil nationale IMVO-wetgeving invoeren**

Het nieuwe kabinet (Rutte-IV) zal nationale wetgeving op het terrein van internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO) invoeren. Deze wetgeving moet wel in de pas lopen met de wetgeving van de omringende landen en de implementatie van mogelijke EU-regelgeving. Dit schrijven de Tweede Kamerfracties van VVD, D66, CDA en ChristenUnie in hun op 15 december jl. gepresenteerde coalitieakkoord 2021-2025.

Demissionair minister De Bruijn (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) zei op 2 december jl. in een Tweede Kamerdebat al dat hij IMVO-wetgeving gaat voorbereiden nu de Europese Commissie voor de tweede maal de interne besluitvorming over het richtlijnvoorstel duurzame corporate governance en due diligence heeft uitgesteld (zie Nieuwsbrief van november 2021). Dit richtlijnvoorstel wordt nu op zijn vroegst in maart 2022 verwacht. De demissionair minister liet tijdens het Kamerdebat wel doorschemeren dat een besluit over de indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer zou worden overgelaten aan het nieuwe kabinet. De vier coalitiepartijen hebben nu afgesproken om IMVO-wetgeving in de Europese Unie te "bevorderen", maar om tegelijkertijd te blijven werken aan nationale wetgeving die ervoor moet zorgen dat ondernemingen in de hele waardeketen mensenrechten respecteren en het milieu beschermen. De coalitiepartijen hebben verder afgesproken dat er voor het onderwerp maatschappelijk ondernemen "één duidelijk kader met rapportage-eisen" komt en dat het kabinet met een aangepast voorstel voor duurzaamheidsinitiatieven een uitzondering op de Mededingingswet mogelijk zal maken. Verder spraken de coalitiepartijen af om in 2030 de Nederlandse CO2-uitstoot te hebben teruggedrongen met ten minste 60%, in 2035 met 70% en in 2040 met 80%. Om deze doelen te bereiken, zal het kabinet onder meer voorbereidingen treffen om twee nieuwe kerncentrales te bouwen.

- **GroenLinks beperkt reikwijdte wetsvoorstel exitheffing dividendbelasting**

De voorgestelde exitheffing in de dividendbelasting zal alleen nog gelden voor aandeelhouders die gezeteld zijn in landen buiten de Europese Economische Ruimte (EER) waarmee Nederland geen belastingverdrag heeft gesloten. Hiermee wordt de potentiële 'boete' voor aandeelhouders van ondernemingen die uit Nederland vertrekken aanmerkelijk verlaagd. GroenLinks-Kamerlid Tom van der Lee heeft op 8 december jl. een nota van wijziging dienaangaande naar de Tweede Kamer gestuurd. Het wetsvoorstel bevatte

aanvankelijk de fictie dat een onderneming die naar een land verhuist dat geen dividendinhoudingsbelasting kent (zoals het Verenigd Koninkrijk (VK)) al haar winstreserves heeft uitgedeeld aan de aandeelhouders. Mede om mogelijke strijdigheid van het wetsvoorstel met de door Nederland gesloten belastingverdragen te voorkomen, zijn de binnenlandse aandeelhouders en aandeelhouders in verdraglanden nu vrijgesteld van de voorgestelde exitheffing. Wel zal het voor een verhuizende onderneming mogelijk lastig zijn om te bepalen waar al haar aandeelhouders zijn gezeteld. De nota van wijziging bevat verder nog een aanvullende maatregel in het geval een naar buitenlands recht opgerichte onderneming (zoals Royal Dutch Shell PLC) haar hoofdkantoor verplaatst naar een land buiten de EER dat geen met Nederland vergelijkbare dividendbelasting heeft (zoals het VK, Hong Kong en Singapore) en al meer dan twee jaar in Nederland is gevestigd. Het wetsvoorstel bepaalt nu dat in een dergelijk geval Nederland nog maximaal tien jaar na de verplaatsing van het hoofdkantoor op reguliere wijze dividendbelasting kan heffen over de door de onderneming aan haar aandeelhouders uitgekeerde dividenden. De nota van wijziging is inmiddels door de Tweede Kamer voor advies naar de Raad van State gestuurd. Na ommekomst van het advies zal de Tweede Kamer een besluit nemen over de verdere behandeling van het wetsvoorstel.

- **Kabinet: delisting van ‘strategische onderneming’ valt ook onder veiligheidstoets**

Een substantiële aandeelhouder van een Nederlandse beursgenoteerde onderneming die een vitaal proces uitvoert of van een Nederlandse beursgenoteerde onderneming die beschikt over sensitieve technologie die de desbetreffende onderneming van de beurs wil halen, moet hiervoor expliciete toestemming krijgen van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Dit staat in de nota van wijziging op het wetsvoorstel veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames. De nota van wijziging is op 14 december jl. door demissionair minister Blok (EZK) naar de Tweede Kamer gestuurd. Het wetsvoorstel bepaalt dat elke voorgenomen verwerving van ten minste

10% van de aandelen in de hiervoor genoemde categorieën ondernemingen moet worden gemeld bij het Bureau Toetsing Investeringen (BTI) van het Ministerie van EZK. BTI toetst of de desbetreffende potentiële verwerfer van significante invloed een risico vormt voor de nationale veiligheid. Met de nota van wijziging wordt nu bepaald dat als de desbetreffende investeerder (die reeds is getoetst) de onderneming op een later moment van de beurs wil halen kan worden ‘hertoetst’. Volgens de minister kan de structuur van de onderneming bij een ‘delisting’ zodanig veranderen dat alsnog risico’s op nationale veiligheid ontstaan. Tegelijkertijd met de nota van wijziging heeft de minister ook de nota naar aanleiding van het verslag naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze nota verduidelijkt onder meer de categorieën vitale aanbieders en sensitieve technologie-ondernemingen die onder de reikwijdte van het wetsvoorstel vallen. De minister legt verder uit welke mitigerende maatregelen in een toetsingsbesluit kunnen worden opgelegd en de wijze waarop die kunnen worden afgedwongen. Daarnaast gaat hij in op een aantal zaken rondom uitvoering, toezicht en handhaving. De Tweede Kamer zal op 18 januari a.s. de verdere behandeling van het wetsvoorstel bespreken. Het kabinet had eerder al besloten om het wetsvoorstel met terugwerkende kracht tot 8 september 2020 in werking te laten treden.

Nieuws uit Brussel

- **Nog geen besluit over opname gas en kernenergie in Gedelegeerde Klimaat-Taxonomieverordening**

De Europese Commissie heeft de besluitvorming uitgesteld over het wel of niet aanmerken van kernenergie en aardgas als economische activiteiten die een substantiële bijdrage leveren aan de klimaatmitigatie of -adaptie. Dit blijkt uit de definitief vastgestelde gedelegeerde Klimaat-Taxonomieverordening die op 9 december jl. in het Europese Publicatieblad is verschenen. De gedelegeerde Klimaat-Taxonomieverordening bevat technische screeningscriteria om te bepalen of een economische activiteit “ecologisch duurzaam” is. De 349 pagina’s omvattende gedelegeerde verordening vloeit voort uit de in 2020 vastgestelde Europese

Taxonomieverordening. De taxonomie moet ervoor zorgen dat het helderder wordt dat bepaalde financiële producten die als 'groen' worden gepresenteerd (bijvoorbeeld een duurzaam beleggingsfonds) ook daadwerkelijk 'groen' zijn op basis van de economische activiteiten die zij financieren. De Europese Commissie benadrukt in de toelichting op de gedelegeerde verordening dat de gedelegeerde verordening "een levend document" is die regelmatig zal worden aangepast, mede aan de hand van nieuwe technologische inzichten en toepassingen. In dat kader was het de bedoeling om nog voor de Kerst een besluit te nemen over het eventueel toevoegen van kernenergie- en aardgasactiviteiten aan de lijst van ecologisch duurzame activiteiten dan wel om deze aan te merken als 'transitionele activiteiten'. Sommige EU-lidstaten dringen hier bij de Europese Commissie op aan; andere lidstaten zijn fel tegen. Naar verluidt zal de Europese Commissie halverwege januari 2022 een besluit nemen. De Europese Commissie heeft wel een definitief besluit genomen over de duurzaamheidsinformatie die grote ondernemingen in het kader van de Taxonomieverordening moeten publiceren. Deze gedelegeerde verordening is op 10 december jl. in het Europese Publicatieblad gepubliceerd. Beide gedelegeerde verordeningen treden op 1 januari 2022 in werking.

- **EP-rapporteur wil latere inwerkingtreding Europese verslaggevingsrichtlijn duurzaamheid**

De Europese beursgenoteerde ondernemingen hoeven niet al vanaf boekjaar 2023, maar pas vanaf boekjaar 2024 hun duurzaamheidsinformatie te rapporteren aan de hand van uniforme, Europese verslaggevingsstandaarden. Dit staat in het ontwerpverslag van de rapporteur van het Europees Parlement (EP) over het in april door de Europese Commissie gepubliceerde richtlijnvoorstel herziening duurzaamheidsrapportage. Het ontwerpverslag van Pascal Durand (Renew Europe) is op 14 december jl. besproken in de EP-Commissie Juridische Zaken. De EP-rapporteur vindt dat beursgenoteerde ondernemingen meer tijd moeten krijgen om zich goed voor te kunnen bereiden op de nieuwe rapportageverplichtingen. De heer

Durand stelt in het ontwerpverslag verder voor dat het de accountant die de jaarrekening controleert (en het kantoor waarvoor hij werkt) niet zal zijn toegestaan om bij dezelfde onderneming ook assurance te verlenen ten aanzien van de duurzaamheidsverslaggeving. Op die manier worden, volgens de EP-rapporteur, mogelijke belangenconflicten bij de accountant en/of het kantoor voorkomen. Bovendien hebben andere onafhankelijke verleners van assurediensten (gespecialiseerde bureaus, niet zijnde accountantskantoren) dan een grotere kans om een aanbesteding ten aanzien van de assuranceverlening op het terrein van duurzaamheidsverslaggeving te winnen. De EP-rapporteur wil verder dat accountants en andere onafhankelijke verleners van assurediensten uiterlijk vanaf boekjaar 2026 een redelijke mate van zekerheid gaan verschaffen dat de duurzaamheidsverslaggeving geen materiële fouten bevat. Tot die tijd kunnen zij volstaan met het verschaffen van een beperkte mate van zekerheid. In het voorstel van de Europese Commissie is dienaangaande geen concreet tijdspad opgenomen. De leden van de EP-Commissie Juridische Zaken hebben de mogelijkheid om het ontwerpverslag te amenderen. Deze amendementen zullen op 10 januari a.s. worden besproken.

- **Europese Commissie consulteert over wenselijkheid virtuele statutaire zetel**

De Europese Commissie vraagt zich af of Europese ondernemingen nog wel moeten worden verplicht om een fysieke vestigingsplaats te hebben. Nu een toenemend aantal ondernemingen geen permanente, fysieke kantoren meer hebben, moet worden bekeken of zij kunnen volstaan met een virtuele vestigingsplaats. Het onderwerp is opgenomen in het op 21 december jl. door de Europese Commissie gepubliceerde consultatiedocument over de "modernisering van het digitale vennootschapsrecht". De Europese Commissie constateert in het consultatiedocument dat het begrip 'virtuele statutaire zetel' niet is gedefinieerd en vraagt de belanghebbenden daarom wat moet worden verstaan onder een virtuele statutaire zetel of vestigingsplaats. Voorts

wil de Europese Commissie van belanghebbenden vernemen of de mogelijkheid tot het hebben van een virtuele statutaire zetel een positieve of negatieve impact zal hebben en welke gevolgen dat dan precies zijn. Een voorbeeld van een beursgenoteerde onderneming die geen fysieke kantoren kent, is het Amerikaanse softwarebedrijf Gitlab, waarvan de Nederlander Sytse Sijbrandij de CEO en Chairman is. Het adres van de statutaire zetel van Gitlab komt momenteel overeen met het thuisadres van de heer Sijbrandij. Belanghebbenden hebben tot 8 april a.s. de tijd om op het consultatiedocument van de Europese Commissie te reageren.

Ondernemingsnieuws

- **Follow This dient opnieuw klimaatresolutie in voor Shell-AVA**
Op de AVA-agenda van Shell zal ook in 2022 weer een voorstel van de 'groene aandeelhoudersbeweging' Follow This staan om de klimaatdoelstellingen en -ambities van het olie- en gasbedrijf aan te scherpen en in lijn te brengen met het Klimaatakkoord van Parijs. Dit heeft Follow This op 13 december jl. bekendgemaakt. De resolutie roept Shell opnieuw op om concrete doelen te formuleren en te publiceren voor het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen door de Shell-organisatie en haar producten (de zogenoemde scope 1, 2 en 3), in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs. De resolutie verzoekt Shell verder om duidelijk te maken wat de strategie en het onderliggende beleid is om de reductiedoelstellingen te behalen en om ten minste jaarlijks verslag te doen van de geboekte vooruitgang op deze doelstellingen. Tijdens de 2021-AVA van Shell stemde bijna 30,5% van het ter AVA vertegenwoordigde aandelenkapitaal voor eenzelfde soort resolutie. De voorstemmers vonden dat de in de Shell-energiestrategie opgenomen klimaatambities ambitieuzer hadden gemogen. Mede naar aanleiding van het relatief hoge aantal voorstemmers heeft Shell in oktober haar reductiedoelstellingen uitgebreid. De onderneming wil de absolute CO2-emissie van haar eigen activiteiten ('scope 1 en 2') in 2030 met 50% hebben verminderd in vergelijking met het 2016-niveau. Deze doelstellingen komen bovenop de reeds in de Shell-

energiestrategie opgenomen korte-, middellange en langermijndoelstellingen om de CO2-intensiteit van al haar activiteiten en producten ('scope 1, 2 en 3') te reduceren en om die uiteindelijk in 2050 tot 0 terug te brengen. De 2022-AVA zal overigens niet meer in Nederland plaatsvinden. De op 10 december jl. gehouden BAVA gaf het Shell-bestuur met een meerderheid van 99,8% van de uitgebrachte stemmen toestemming om het hoofdkantoor van Den Haag naar Londen te verplaatsen. Shell wil op deze manier de nu nog bestaande A/B-aandelenstructuur opheffen en overgaan op één aandelenklasse.

- **Risico op benoeming van 'spookcommissarissen' bij SnowWorld**

De aandeelhouders van SnowWorld lopen het risico om op 28 januari a.s. 'spookcommissarissen' te benoemen. Dit blijkt uit de op 17 december jl. gepubliceerde BAVA-agenda van het Zoetermeerse bedrijf met indoorskibanen. De raad van commissarissen (RvC) van SnowWorld heeft namelijk twee mannelijke commissarissen (Michael Schenck en Fons Jurgens) voor benoeming voorgedragen. Als de BAVA tot benoeming van deze commissarissen overgaat, telt de RvC van SnowWorld vijf commissarissen, waarvan slechts één vrouw. Vanaf 1 januari 2022 geldt voor een onderneming met een Amsterdamse beursnotering de verplichting om ten minste een derde vrouwelijke commissarissen te hebben. Als de aandeelhouders hiervan (willen) afwijken, dan is de benoeming nietig. De RvC van SnowWorld omvat momenteel drie mannen en één vrouw. De RvC is voornemens het aantal leden uit te breiden naar vijf. Eén van de huidige mannelijke commissarissen heeft aangegeven te willen aftreden. De RvC is daarom met twee nieuwe kandidaten gekomen; beide hebben het mannelijke geslacht. De nieuwe wet laat een afwijking van het wettelijk vrouwenquotum alleen toe als die noodzakelijk is "om de langetermijnbelangen en duurzaamheid van de vennootschap als geheel te dienen of haar levensvatbaarheid te garanderen". Uit de toelichting op de agenda wordt niet duidelijk of de onderneming hierop een beroep doet. De wet bepaalt overigens dat de eventuele nietigheid van een benoeming

geen gevolgen heeft voor de rechtsgeldigheid van de besluitvorming waaraan door desbetreffende commissarissen is deelgenomen.

Overige interessante zaken

- **AFM overwegend positief over Intern KwaliteitsOnderzoek van accountantskantoren**

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is overwegend positief over het inzicht dat het zogenoemde Intern KwaliteitsOnderzoek (IKO) bij de grootste zes accountantskantoren geeft in de kwaliteit van de jaarrekeningcontroles. Dat blijkt uit een op 9 december jl. door de AFM gepubliceerd onderzoek waarbij de toezichthouder onder meer keek naar hoe BDO, Deloitte, EY, KPMG, Mazars en PwC hun IKO opzetten en uitvoeren. Met het IKO onderzoeken accountantskantoren achteraf de kwaliteit van een klein deel van hun controles. Elke accountant wordt ten minste eens in de drie jaar geselecteerd. Het IKO kan organisatiebrede tekortkomingen signaleren, herstellen en in de toekomst voorkomen. Daarmee is het een belangrijk instrument om de kwaliteit van de controles duurzaam te borgen. Uit het onderzoek blijkt dat de hiervoor genoemde accountantskantoren ongeveer een kwart van de tussen 2018 en 2020 verrichte controles op basis van hun IKO's als 'niet-toereikend' kwalificeerden. In het onderzoek heeft de AFM het IKO van het desbetreffende kantoor naast haar eigen onderzoek naar de kwaliteit van 18 controles gelegd. Bij 15 van deze onderzochte controles gaf het IKO een vergelijkbaar oordeel als de AFM. De AFM concludeert op basis van dit resultaat dat zij en de grote accountantskantoren steeds meer dezelfde maatstaf voor kwaliteit hanteren. Wel vindt de AFM dat er nog mogelijkheden zijn om het IKO te versterken en te vernieuwen. Zo hanteren de kantoren bijvoorbeeld nog verschillende kwalificatiesystemen. Zij kunnen deze vernieuwen door te verduidelijken wanneer sprake is van een 'toereikende' of 'niet-toereikende' controle. Gebruikers van jaarrekeningen zouden dan een uniformer inzicht krijgen in de kwaliteit van de controles.

- **Accountants moeten in controleverklaring altijd over fraude en continuïteit rapporteren**

Accountants van beursgenoteerde ondernemingen moeten vanaf de controleverklaring over boekjaar 2021 in die verklaring altijd rapporteren over fraude en vanaf boekjaar 2022 ook over continuïteit. Dit heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA), na een roerige consultatie, op 8 december jl. besloten. De consultatiereacties gaven een zeer gemengd beeld te zien van de nut en de noodzaak om in afzonderlijke secties van de controleverklaring uiteen te zetten welke werkzaamheden de accountant heeft verricht op het terrein van fraude en continuïteit. De reacties varieerden van "in alle gevallen rapporteren" tot het niet rapporteren als "er niets te melden valt". Het NBA-bestuur heeft hierin uiteindelijk een middenweg gekozen waarbij in alle situaties over fraude en continuïteit moet worden gerapporteerd, maar dat de sectie in de controleverklaring in verkorte vorm kan worden opgenomen indien één of beide onderwerpen geen significante aandacht van de accountant vereisten. Uit de consultatie bleek verder dat de meeste respondenten het oneens waren met het vraag of ook specifieke uitkomsten en waarnemingen ten aanzien van fraude en continuïteit aan de controleverklaring zouden moeten toegevoegd. Gebruikers van de controleverklaring (zoals Eumedion) waren hier wel voorstander van. Het NBA-bestuur wil daarom de accountants "aanmoedigen" om de uitkomsten en waarnemingen op te nemen, zeker indien er een aanwijzing van mogelijke fraude is. "Een verplichting is echter op dit moment een brug te ver", aldus het bestuur. Wel is besloten – vanwege het belang van dit punt – over een jaar te evalueren of het opnemen van uitkomsten en waarnemingen alsnog verplicht moet worden gesteld.

- **DNB: financiële sector moet meer rekening houden met duurzaamheidsrisico's**

Banken, verzekeraars en pensioenfondsen moeten meer rekening houden met duurzaamheidsrisico's. Dit stelt De Nederlandsche Bank (DNB) in zijn op 7 december jl. gepubliceerd onderzoek 'Op weg naar een duurzame balans'. In het

onderzoek zijn onder meer de resultaten opgenomen van een door DNB uitgevoerde enquête onder 127 Nederlandse financiële instellingen. Hieruit blijkt dat de meerderheid van deze instellingen nog niet beschikt over een adequate inbedding van duurzaamheidsrisico's in het risicobeheer. Eén van de door de instellingen aangedragen verklaringen hiervoor is dat consistente en betrouwbare gegevens hierover maar beperkt beschikbaar zijn. DNB spoort de financiële instellingen echter aan om niet te wachten met het meten van duurzaamheidsrisico's totdat "perfecte data" beschikbaar zijn, mede ook omdat de data juist beter kunnen worden als de sector er mee aan de slag gaat. DNB laat in een eigen meting zien dat de wereldwijd gefinancierde CO2-voetafdruk van beleggingen en leningen van Nederlandse financiële instellingen ten minste 82 Mton bedraagt, equivalent aan de helft van de totale Nederlandse uitstoot. De overgang naar een klimaatneutrale economie vertegenwoordigt daarmee een materieel risico voor de Nederlandse financiële sector, aldus DNB. DNB schrijft verder dat de activiteiten van de ondernemingen in portefeuilles van Nederlandse verzekeraars en pensioenfondsen de komende jaren in toenemende mate gaan afwijken van het transitiepad dat nodig is om de internationale klimaatdoelen te realiseren. Er is daardoor sprake van een toenemend risico op 'stranded assets'. "Hoewel afbouw van sommige portefeuilles in bepaalde gevallen opportuun kan zijn, hebben financiële instellingen ook andere instrumenten tot hun beschikking om deze risico's te beheersen", aldus DNB. De toezichthouder noemt in dat kader expliciet engagement/dialogoog met de desbetreffende ondernemingen.

- **Britse beurstoezichthouder staat dual-class aandelenstructuur onder voorwaarden toe**

Britse ondernemingen die bij beursgang tegelijkertijd hoog- en laagstemrechaandelen willen uitgeven, kunnen sinds 3 december jl. toch aan de hoofdmart van de Londense effectenbeurs worden genoteerd. De Britse Financial Conduct Authority (FCA) heeft op 2 december jl. namelijk de noteringsregels voor het zogenoemde 'premium listing

segment' van de London Stock Exchange (LSE) in deze zin aangepast. De aanpassing is in lijn met het voorstel zoals was opgenomen in het in juli dit jaar verschenen consultatiedocument (zie Nieuwsbrief van juli 2021). Tot begin deze maand konden ondernemingen die zogenoemde dual class-aandelen willen uitgeven geen notering krijgen aan de LSE-hoofdmart. Deze restrictie had, volgens de FCA, een negatief effect op het concurrentievermogen van LSE. De FCA heeft een aantal voorwaarden aan de uitgifte van dual-class aandelen verbonden. Zo is de verhouding tussen hoog- en laagstemrechaandelen gemaximeerd op 20:1. Daarnaast mogen de hoogstemrechaandelen alleen worden gehouden door de bestuurders van de desbetreffende onderneming (of hun erfgenamen) en zijn zij alleen effectief in het geval van een AVA-stemming over een voorstel tot ontslag van een bestuurder en bij alle AVA-stemmingen na een succesvolle 'change of control' in de desbetreffende onderneming. Tot slot mogen de hoogstemrechaandelen maximaal vijf jaar uitstaan. Naast de versoepeling van het 'one share, one vote'-principe heeft de FCA ook het 'free float'-vereiste minder streng gemaakt. Nu hoeft bij beursgang aan de LSE-hoofdmart nog maar 10% van het aandelenkapitaal in handen te zijn van externe aandeelhouders. Vóór de wijziging van de noteringsregels bedroeg dit minimumpercentage 25. In 'ruil' voor deze versoepelingen is één noteringsregel voor de LSE-hoofdmart aangescherpt. De marktwaarde van een onderneming moet nu ten minste £ 30 miljoen bedragen in plaats van ten minste £ 700.000 om in aanmerking te komen voor het 'premium segment' van de LSE.

- **FRC roept institutionele beleggers op om beter te rapporteren over uitvoering stewardshipactiviteiten**

De ondertekenaars van de Britse Stewardship Code voor institutionele beleggers rapporteren over het algemeen goed over de integratie van duurzaamheidsfactoren en stewardshipactiviteiten in de beleggingsportefeuille en over de teams die dit werk verrichten. Er is echter nog een verbeteringslag te maken ten aanzien van de rapportages over het beheersen van

tegenstrijdige belangen, de wijze waarop de stewardshipactiviteiten worden ge-audit en de wijze waarop institutionele beleggers toezicht houden op de werkzaamheden van hun dienstverleners. Dit zijn de belangrijkste conclusies in het op 1 december jl. door de Financial Reporting Council (FRC) gepubliceerde voortgangsrapport over de toepassing van de Britse Stewardship Code door institutionele beleggers. De FRC houdt toezicht op de naleving van deze code. Het rapport bevat een aantal 'good practices' ten aanzien van de rapportages over de toepassing van de principes uit de Stewardship Code waaraan andere institutionele beleggers zich kunnen optrekken. Daarnaast moedigt de FRC de ondertekenaars van de code aan om in de toekomst beter aan te geven hoe zij marktbrede en systeemrisico's beheersen en of en hoe zij stewardshipactiviteiten verrichten ten aanzien van niet-beursgenoteerde ondernemingen. Voorts wil de FRC graag zien dat de institutionele beleggers beter inzichtelijk maken wat de resultaten van de stewardshipactiviteiten zijn en om in de rapportages zogenoemde 'case studies' op te nemen die inzicht bieden in zowel het proces als de impact van de verrichte stewardshipactiviteiten.

- **SEC treft nieuwe maatregelen om beleggers beter te beschermen**

De Amerikaanse beurstoezichthouder SEC heeft op 15 december jl. twee nieuwe maatregelen getroffen om de integriteit van de Amerikaanse kapitaalmarkt en het vertrouwen van beleggers daarin beter te borgen. Ten eerste worden de regels voor effectentransacties door uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders en door beursgenoteerde ondernemingen aangescherpt. Zo wordt een 'afkoelingsperiode' van 120 dagen ingesteld nadat een tijdschema is aangekondigd waarbinnen deze personen effectentransacties zouden mogen verrichten. Voor ondernemingen geldt een afkoelingsperiode van 30 dagen. De SEC wil verder dat beursgenoteerde ondernemingen sneller en meer informatie verschaffen over de inkoop van eigen aandelen. Voortaan zal een inkooptransactie al op de dag na de transactie openbaar moeten worden gemaakt. Daarnaast moeten ondernemingen aangeven wat de

doelstelling en de beweegredenen van het aandeleninkoopprogramma zijn. In tegenstelling tot het Nederlandse vennootschapsrecht hoeven bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen onder het Amerikaanse recht geen machtiging van de AVA te vragen om aandelen van de 'eigen' onderneming in te kopen. De beweegredenen van de aandeleninkoop zijn daarom op voorhand veelal niet bekend. Belanghebbenden hebben 45 dagen de tijd om op voorgestelde maatregelen te reageren.